

Plac Macedonia

Plac Macedonia (Плоштад Македонија), główny plac miasta (18,5 tys. m²), powstał w latach 1920–1940. Jest miejscem ważnych wydarzeń kulturalnych i politycznych. Tutaj prezydent Kiro Gligorow ogłosił niepodległość w 1991 r.

W południowej części (fot. z lewej, za pomnikiem) stoi **pałac Risticia** (Ристиќева палата), zbudowany w 1926 r. dla serbskiego farmaceuty Władysława Risticia (serb. Владислав Ристић). Ocalał podczas trzęsienia ziemi w 1963 r.

W centrum od 2011 r. stoi **pomnik Aleksandra Macedońskiego** (zwany też *Wojownik na koniu*), autorstwa Walentyny Stefanowskiej (Валентина Стефановска), wykonany z brązu. Ma 15 m wysokości, razem z cokołem ok. 25 m. Waży ponad 30 t. Reliefy na cokole przedstawiają bitwy armii macedońskiej. W dolnej części jest fontanna z rzeźbami 8 żołnierzy (o wysokości do 3 m; jedna z figur przedstawia Filipa II Macedońskiego) i 8 lwów (4 są zwrócone do wewnątrz, 4 – na zewnątrz).

Krzysztof Pol

Na placu Macedonia, przy fontannie

Reliefy na fontannie przedstawiające bitwy armii macedońskiej

Pomnik cesarza Justyniana I, 2011 r. (5 m, cokół 3,5 m)

Krzysztof Pol

Pomnik Justyniana I Wielkiego (fot. z prawej) przypomina, że cesarz (urodzony w pobliżu Skopje) odbudował miasto po trzęsieniu ziemi w 518 r.

W południowo-wschodniej części placu stoi **pomnik cara Samuela**, taki jak Justyniana I. Powstał w 2011 r. Jego autorem jest Dymitar Filipowski (Димитар Филиповски).

Został wykonany z białego marmuru. Ma 5 m wysokości, cokół 3,5 m. Po bokach cokołu są płaskorzeźby z brązu.

Samuel Komitopul (zm. 1014) był carem Bułgarii w latach 997–1014. Stolicą cesarstwa (w latach 990–1015) i siedzibą cara Samuela była Ochryda. Car Samuel rozbudował twierdzę ochrydzką, tu przeniósł siedzibę patriarchatu bułgarskiego. Jest uważany za rodzimego władcę przez Macedonię Północną.

Relief na cokole przedstawiający bitwę cara Samuela

Na placu stoją też pomniki konne rewolucjonistów: Goce Dełczewa (fot. z lewej) i Dame Gruewa (fot. z prawej).

Plac Macedonia, w tle Muzeum Walki Macedończyków i Muzeum Archeologiczne

Pomnik Goce Delczewa

Pomnik Dame Gruewa

Fot. Jolanta Pol

Do 1941 r. na palcu stały pomniki konne króla Serbi Piotra I Karadziordziewicia (1844–1921) i jego syna Aleksandra I Karadziordziewicia (1888–1934).

Pomnik Goce Delczewa, w tle Muzeum Archeologiczne
Monopteros (część zachodnia placu)

Pomnik rewolucjonisty Dimitara Popa-Georgiewa Berowskiego
(część wschodnia placu)

Fot. Jolanta Pol

Pałac Risticia stworzyli Serbowie – projekt Dragutin Maslač (Драгутин Маслаћ), dekorację rzeźbiarską Dragutin Stanković (Драгутин Станковић).

Pałac Risticia na pocztówce z lat 30. XX w. (budynek ocalał w 1963)

Plac w latach międzywojennych (Most Kamienny, z lewej teatr)

Autorzy nieznani; źródło: Archiwum Państwowe Macedonii Północnej; www.commons.wikimedia.org

W czasach komunizmu (Socjalistycznej Federacyjnej Republiki Jugosławii) był to plac Marszałka Tito (wcześniej nie miał nazwy).

Fotografia z lat 50. XX w. (z lewej Kasyno Oficerskie, z prawej bank narodowy)

Widok placu przed trzęsieniem ziemi z 1963 r. (bank narodowy, za nim Kasyno Oficerskie)

Autorzy nieznani; źródło: Archiwum Państwowe Macedonii Północnej; www.commons.wikimedia.org